

Een kostbaar erfgoed

In deze derde aflevering van deze podcastserie over de jezuïeten Robert Regout en Rupert Mayer zoomen we verder in op hun dagelijkse werkzaamheden voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Robert Regout en Rupert Mayer mochten dan beiden verzetsstrijders worden tijdens de oorlog, er zijn heel wat verschillen op te merken wat betreft hun temperament en hun werk. De één brak als rechtsgeleerde zijn hoofd over vragen hoe wetten rechtvaardig kunnen zijn en kunnen worden afgedwongen. De ander was een verwoed preker die zich inzette voor hulpverlening aan mensen in nood.

Wat dreef Robert Regout in zijn werk als hoogleraar internationaal recht? In de openingstoespraak die hij hield toen hij hoogleraar werd, schemert iets daarvan door.

"Ideeën hebben hun tijd nodig om tot rijpheid te komen; arbeid, die vruchteloos lijkt, kan een kostbaar bezit zijn voor latere geslachten; en zelfs op de ruïnes van verwoeste beschavingen heeft telkens opnieuw een volgende generatie zich een veiliger woonplaats gebouwd. Ook voor wie de toekomst met zorg tegemoet ziet, blijft de plicht van deze dag duidelijk: met inzet van al zijn krachten het recht en de waarheid te helpen vestigen in deze wereld."

Wie kent niet het knagende gevoel dat zoveel goede inspanningen voor niets lijken te zijn? Regout haalt verderop in zijn toespraak het voorbeeld van Augustinus aan. Deze kerkvader spande zich hard in om mensen te onderwijzen in het christelijke geloof, maar ten tijde van zijn dood zag hij oorlog, verwoesting en maatschappelijke ontwrichting komen. Eeuwen later werden zijn nagelaten geschriften een kostbaar erfgoed voor talloze mensen. Augustinus werd een onmisbare steunpilaar van de westerse beschaving.

Hoe ga ik ermee om als er van mijn werk en relaties niet terechtkomt wat ik verwacht of gehoopt had?

Kan ik mij een situatie voor de geest halen waarin iets wat ik gedaan heb voor niets leek te zijn geweest?

Rupert Mayer was in München pastor voor migranten en mensen in nood. Ook was hij stichter van een zustercongregatie en betrok hij duizenden gelovigen bij zijn liefdadigheidswerk. Als het gaat over een houding waarin je je werk doet, zegt hij het volgende:

"Als we God altijd voor ogen hebben,
als we innerlijke mensen zijn,
dan heeft dit uitwerking op anderen
zonder veel woorden."

Het ging Mayer niet zozeer om grootse acties. Hij wilde mensen aandacht geven en hen bezielen. Zo zei hij eens: "Er moet warmte van ons uitgaan, zodat de mensen ons nabij willen zijn. En zij moeten voelen dat de grond daartoe in onze verbinding met God ligt."

Misschien wil je hier even over nadenken. Welke bron voedt de dingen die ik doe en laat?

Rupert Mayer spreekt over innerlijke mensen. Ben ik een mens met een innerlijk leven? Verlang ik daarnaar?

Lukt het mij om ook tijdens mijn bezigheden in contact blijven met die bron? Dagelijks kwamen er tientallen mensen naar Rupert Mayer toe die hem vroegen om steun. Hij probeerde hen zo goed mogelijk te helpen, maar natuurlijk zaten er ook profiteurs en bedriegers tussen. Sommigen vonden pater Mayer te goedgelovig. Als iemand hem vertelde dat hij niet zo makkelijk geloof moest hechten aan de verhalen van mensen zei hij: "Wie nog niet bedonderd werd, heeft nooit iets goeds gedaan." Met andere woorden: je kunt beter te veel dan te weinig liefde tonen.

Een bedelbrief van een liefdadigheidsorganisatie. Een dakloze in de winkelstraat met een uitgestoken hand. Hoe ga ik om met hulpvragen van onbekenden? En als eens blijkt dat iemand die beroep op mij doet mij opgelicht of als mijn vertrouwen in de goedheid van anderen beschaamd wordt, vind ik dat erg? Laat deze uitspraak van Rupert Mayer even op je inwerken: "Wie nog niet bedonderd werd, heeft nooit iets goeds gedaan."

Bewonder je de houding waarmee Rupert Mayer werkte?

Rupert Mayer en Robert Regout waren stevige kerels die niet over zich heen lieten lopen. De heerschappij van de nazi's gooide hun levens echter volledig overhoop. Ze werden gedwongen om indringende keuze te maken. Hoe ze dat deden horen we in de volgende aflevering van deze podcastserie jezuïeten en verzet: 75 jaar bevrijding.